

Галосныя і зычныя гукі

па-беларуску галосныя зычныя	па-руску гласные согласные
------------------------------------	----------------------------------

Успомніце з урокаў рускай мовы _____

Як вымаўляюцца галосныя гукі, а як — зычныя?

158. Вымавіце гукі. Які гук лішні? Чаму?

[a], [o], [y], [к], [ы], [i], [э]

Галосных гукаў 6: [a], [o], [y], [ы], [i], [э].
Астатнія гукі зычныя.

159. Назавіце літары.

а, в, е, ё, ж, і, й, н, о, у, ў, ы, э, ю, я

Якія літары служаць для абазначэння галосных гукаў? Выпішыце іх.

160. Прачытайце подпісы пад малюнкамі. Назавіце адным словам.

чарніцы

суніцы

маліны

ажыны

Назавіце галосныя гукі ў словах.

Запішыце словы пад дыктоўку настаўніка.

161. Прачытайце. Што азначае выраз *умець пастаяць за сябе*? Літары галосных ці зычных гукаў прапушчаны ў словах?

С...н...цы — самыя хітрыя ягадкі. Яны пад лісце хаваюцца.

М...л...н.. — цудоўныя ягадкі! І колерам, і смакам чаруюць.

Аж...н.. пастаяць за сябе ўмеюць. Галінкі іх шыпамі пакрыты.

Запішыце сказы, у якіх гаворыцца пра вашы любімыя ягады. Падкрэсліце літары, якія ўставілі.

Якое варэнне можна зварыць з гэтых ягад?

162. Прачытайце верш.

**На балоце жураўліным
мы шукаем журавіны.
Абаронцай стаць павінны
ад хваробаў — журавіны.**
У. Мазго.

Спішыце. У выдзеленых словах падкрэсліце літары, якія абазначаюць галосныя гукі.

163. Назавіце літары. Якая літара лішняя?

б, в, г, ж, з, й, к, о, п, т, ў, ф, ц, ч, ш

164. Адгадайце загадку. Вымавіце зычныя гукі ў выдзеленым слове.

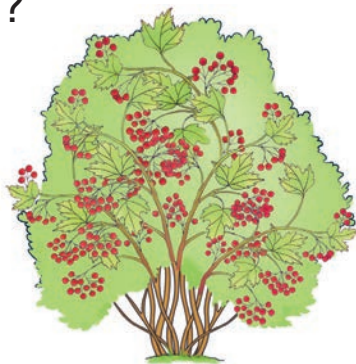
Хто з вас сёння бачыў (**Ж/ж**)эню?
(**Ж/ж**)эня з'ела ягад жменю.
Усё ў роце **пачарнела**.
Што такое (**Ж/ж**)эня з'ела?

У. Мацвеевка.

Запішыце загадку, выбіраючы патрэбныя літары з дужак. Растворыце правяпіс літар.

165. Прачытайце скорагаворку. Вымавіце зычныя гукі ў выдзеленых словах. Якія словы адрозніваюцца адным зычным гукам?

Зва́ла па ма́ліны
Ма́рына Га́ліну,
Га́ліна Ма́рыну
зва́ла па ка́ліну.
Васіль Вітка.

166. Прачытайце. Назавіце ў выдзеленых словах зычныя гукі. У якіх словах літар больш, чым гукаў?

Жураві́нка-ягадзі́нка,
ву́зенькі лі́сточак,
у ма́ленькай жураві́нкі —
кветка, як зва́ночак.
А. Дзеружынскі.

Спішыце. У выдзеленых словах падкрэсліце літары, якія абазначаюць зычныя гукі.

167. Прачытайце прыказку. Чаму так гавораць?
Свой час ягадзе, свой час **баравіку**.

У выдзеленым слове назавіце галосныя гукі.

168. Адгадайце загадку. З «рассыпанных» літар складзіце слова-адгадку.

На траве, як агеньчыкі, ружавеюць вугельчыкі.

Спішыце загадку разам з адгадкай.

У выдзеленых словах падкрэсліце літары, якія абазначаюць зычныя гукі.

Вымаўленне і правапіс слоў з ў

169. Прачытайце назвы птушак.

ласта	ў	ка	ж	у	равель
маліна		ка	б		сел
жа		рук	к		лік

Чым адрозніваюцца гукі [у] і [ў]? Якой літарай абазначаецца гук [ў]?

Гук [ў] — зычны, гук [у] — галосны.